నాస్తికునిగా జీవితాన్ని ప్రారంభించిన భరద్వాజ ఆస్తికుడెప్పుడయ్యాడు? ఎందుకయ్యాడు? ఒకానొక బలహీన మైన క్షణంలోనా? విజ్ఞాన శాస్త్ర గ్రంథ పఠనం వల్లనా? 1947-49 సంవత్సరాల్లో, 'దేవుడు పుట్టాడు' అన్న కథ రాశాడు భరద్వాజ. నిస్సహాయ స్థితిలో నుంచే దైవ భావం పుడుతుందని ఆ కథ సారాంశం. ఈ మధ్యలో అతని పరిసరాలు మారాయి. అతనూ మారాడు. ఆ మార్పుల ఫలితంగా 'నువ్వేం చేస్తున్నావ్?' — 'స్వయంభువు' వంటి కథలు రాశాడు. దోషతప్తమైన మానవాత్మ అనుభవించే మూగ వేదనకు ఈ కథలు అక్షరాకృతి నిచ్చాయి. వీటిని చదివి "భరద్వాజ పతన మవుతున్నాడు" అన్నవారున్నారు. "భరద్వాజ సన్మార్గంలో కొచ్చాడు" అన్న వారున్నారు. అతను పతన మయ్యాడో, సన్మార్గంలో కొచ్చాడో, రానున్న కాలంలో గానీ మనకు స్పష్టంగా తెలియదు.

నిన్నగాక మొన్ననే గదా — అతను 'జీవన సమరం' రాశాడు! 'నువ్వేం చేస్తున్నావ్?' — 'స్వయంభువు' వంటి

కథలు - అంతకు చాలా ముందుగానే రాశాడే! 'అంతా దైవేచ్ఛ' అని నమ్మిన వాడు, 'జీవన సమరం' వంటి రచనను చేయడం సాధ్యం కానే కాదు. ఇన్నిటికీ భరద్వాజను ఆవహించిన ఆ దైవభావ స్వరూప స్వభావాలను ఈ కథ — సూచ్యంగా వింగడిస్తుంది]

నాకు దేవుని చూడాలని ఉంది!

సత్య ప్రమాణంగా చెబుతున్నా. నమ్మండి. గడచిన నాలుగైదేళ్ళుగా — మరీ ఖచ్చితంగా చెప్పాలంటే — ఐదేళ్ళుగా — నాకు దేవుని చూడాలని ఉంది. మీకీ పాటికి తెలిసే ఉండాలే! నేను కాస్త మొండి ముండా కొడుకును. నాది పరమ బండ జాతకం! ఏపనీ సజావుగా సాగదు. సాగదుగదాని — నేనూ ఊరుకోను. నా అంతు అదన్నా చూడాలి లేదా — దానంతు నేనన్నా చూడాలి. ఎక్కడో ఏదో మెలిక పడుతుంది. చచ్చీచెడీ దాన్ని విప్పుకుంటాను. అది విప్పుకొనే లోగా, ఇంకెక్కడో, ఎవరో పీటముడి వేస్తారు. దాన్ని ఓపిగ్గా విడదీసుకోవలసిందే తప్ప — విసుక్కోవడానికి లేదు. మెల్లగా ఆ పీటముడిని సరి చేసుకొనే వేళకు, మొత్తం దారం జారిపోయి, చిక్కుపడుతుంది. ఏది మొదలో, ఏది కొసో తెలియదు.... అది కూడా తెలుసుకొనే సరికి— అసలా దారం మీదనే ఆపేక్ష పోతుంది. లేదా దాని అవసరమూ తీరిపోతుంది.

అంతకు ముందునుండే, ఈ కోరిక — దేవుణ్ని చూడాలన్న కోరిక — నా మనసు మారు మూలల్లో దాక్కొని ఉన్నదేమో నాకు తెలీదు. ఒకవేళ ఉన్నా — మిగవా కోరికల రణగొణ ధ్వనుల మధ్య, దీని తాలూకు గుసగుసలు ఉసిలిపోయి ఉండాలి. లోగడ ఎప్పుడూ, బలంగా అనిపించలేదు; అలా అనిపించి నప్పుడు, ఊరుకోనూ లేదు.

1978 వ సంవత్సరం జులై 5వ తేదీ బుధవారం. ఆ రోజున దేవుణ్ని చూడ్డానికి నిశ్చయించు కున్నాను. నిశ్చయించుకున్నానంటే ఇదేదో ఏకపక్షంగా నా అంతట నేననుకొన్నది కాదు. నా కిప్పుడు ప్రాణ మిత్రులు, ఆత్మీయులు, హితైషులు, చాలా మంది ఉన్నారు గదా! వీరందరూ కలిసి నన్ను బాగుచేదామని సంకల్పించు కున్నారేమో! ఆ సంకల్పంలో ఒక చిన్న భాగమే నన్ను దేవుని దగ్గరకు తీసుకు పోవడం. ఇంతకు ముందే తమకు మనవి చేసుకొన్నాను. దేవుని చూడా లన్న కోరిక నాలోనూ, చాలా కాలంగా ఉండి ఉండాలి. ఆ కోరికను మావాళ్ళు మేలు కొలిపారు. నేనూ 'సరే' నన్నాను.

ఆ రోజు జులై 5 అని గదూ అన్నాను; బుధవారమని కూడా అన్నాను గదూ! నాకు బాగా జ్ఞాపకం; ఆ రోజు ఉదయం నుండే పుల్ల చినుకు రాలడం ప్రారంభమయింది....మధ్యాహ్నానికి గాలి...ఆ ఈదురు గాలి దెబ్బకు, చెట్లు అల్లాడిపోతూ ఘొల్లుమని గోల పెడుతున్నాయి. ఆకాశమంతా వానమబ్బులతో బరువెక్కి పోయింది. ఆ బరువును ఆపుకో లేక అప్పుడప్పుడది బాధగా మూలుగుతోంది. ... మూలగ నప్పుడు, ఎవరో మెరుపు కొరడాలతో ఛణేలు మనిపిస్తున్నారు...

సాయంకాలం 4 గంటలయింది. నా హితులందరూ, నా కోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటారు. అదీగాక అప్పటికి వాన కూడా కాస్త వెనక

బడింది. రోడ్లనిండా మోకాలి లోతున రొదలు పెడుతూ బురదనీరు... ఆ నీటిని చీల్చుకొంటూ — చింద గొడుతూ, కార్లు, బస్సులు, లారీలు ... చిందిన నీరు మీద పడ కుండా తప్పుకొంటున్న నావంటి వారూ ...

ఆకాశవాణి నించి, మా ఇంటికి రావడానికి రెండు దోవలున్నాయి. ఆ రెండింటి లోనూ, ఒక దోవంటే నాకు చాలా ఇష్టం! మరీ కొంప మునిగి పోయే టంతటి దేమన్నా జరిగితే తప్ప — నే నాదోవనే వస్తాను, ఆ దోవనే పోతాను!

ఎందుకో చెప్పనా?

నాకు నూజీడీలంటే చాలా యిష్టం. మునెమ్మను నేను నాలుగై దేళ్ళుగా చూస్తున్నా. అంతకు ముందు ఎక్కడున్నదో, ఎలా బతికిందో నాకు తెలీదు ... ఐదేళ్ళ కిందట కొత్తగా, ఏర్పాటైన స్కూలు గేటు కెదురుగ్గా ఉన్న, చింతచెట్టు దగ్గర ఓ చిన్న గోనె పట్టా పరుచుకొని, మరీ చిన్న వ్యాపారం ప్రారంభించింది మునెమ్మ. ఐదేళ్ళ కిందట చిన్న చిన్న వ్యాపారాలు ప్రారంభించిన చాలా మంది ఇవ్వాళ, ఎడాపెడా సంపాదించు కోవడం నాకు తెలుసు. కానీ మునెమ్మ వ్యాపారం పెరిగిందీ లేదు, తరిగిందీ లేదు.

నాకు నూజీడీలంటే ఇష్టమని చెప్పానుగదూ! మునెమ్మ — బలపాలు—చిక్కీలు, బెలూన్లు, నిమ్మతొనలు, రబ్బరు ముక్కలు, పెన్సిల్ పిక్కలు, తుతూరా బూరలు, చెరుకు పిక్కెలతో బాటుగా, నూజీడీలు కూడా అమ్మేది. నేను మునెమ్మ దగ్గర క్రమం తప్పకుండా నూజీడీలు కొనేవాణ్ని. ఏ కారణం చేతనన్నా ఒక పూట నేను, కొట్టు దగ్గరకు రావడం ఆలస్యమయితే, మునెమ్మ నాకోసం కళ్ళ నిండా ప్రాణాలు నింపుకొని ఎదురు చూస్తూ ఉండేది.

ఒకసారి — హఠాత్తుగా సుస్తీ చేసింది. ఆఫీసు కెళ్ళలేక పోయాను. నన్ను వెదుక్కుంటూ మునెమ్మ ఆకాశవాణి కెళ్ళింది. అక్కడి వారినడిగితే, జబ్బుచేసి నేను రావడం లేదని చెప్పారుట. ఎవర్నో వెంట తీసుకొని మా యింటి కొచ్చింది — గిలగిల లాడి పోతూ. నే నప్పుడు, ఆసుపత్రిలో ఉన్నాను. మా రెండో వాణ్ని తీసుకొని ఆస్పత్రి కొచ్చింది మునెమ్మ. నన్ను చూస్తూనే భొళ్ళుమని ఏడిచింది. ఆప్యాయంగా నా వొళ్ళంతా నిమిరింది. రొంటి నుండి, రెండే రెండు నూజీడీలు తీసి నాకు తినిపించింది. అప్పణ్నించీ — మునెమ్మ — మా యింట్లో వారందరికీ దోస్తు!

అసలు సంగతి కొస్తున్నాను. ఆవ్వేళ నేను దేవుణ్ని తప్పకుండా చూడవలసిన రోజుగదా! అందుకోసం పెందరాడే బయలుదేరాను గదా! ఈలోగానేమో చచ్చేంత వాన కురిసి, వల్లమాలిన ఈదురు గాలులు అతలా కుతలం చేశాయిగదా! అయినా నూజీడీల మీద నాకు మమకారం చావలేదు. రోడ్డు మలుపు తిరిగి, స్కూలు కేసి చూశాను. పాకలన్నీ వొరిగి పోయాయి. రోడ్డు కిద్దరిగా ఉండవలసిన చెట్టు కూలి, గేటు మీదికి వాలిపోయింది.

చెట్టు మొదట్లో — గువ్వలాగా — గున గున లాడుతూ — ఉండవలసిన మునెమ్మేదీ? కొంప దీసి...

నెత్తురంతా ఎగసి నట్లయింది.

కొమ్మలు తప్పించి, గేటు తప్పించి, వొరిగి పోయిన పాకను తప్పించి, మునెమ్మ కోసం వెదికాను.

కొంచంగా వొరిగిన, తాడి బొత్తం మీద నిలబడ్డ కప్పు కింద గజ గజ లాడి పోతూ కనిపించింది మునెమ్మ.

"అవ్వా! ఇంటికి పోదాం రా!!"

"అన - తక్కు వాయెగా బిడ్డా!" అన్నది మునెమ్మ.

మునెమ్మ సరుకులన్నీ తడిసి పోయాయి. వాటి కేసి చూస్తూ ఏడిచింది మునెమ్మ.

సరుకుల మూటను, మునెమ్మవ్వను, ఇంటికి తీసు కొచ్చేసరికి మరీ పొద్దు పోయింది. అవ్వను వరండాలో కూచో బెట్టి, నేను మధ్య హాల్లో కొచ్చాను.

గోపీ — గుయ్యి మని లేచాడు.

"నిన్ను బాగు చేయడం హరి హరాదుల వల్ల కూడా కాదు నాన్నా! నీ కెలాగూ తోచదు సరే, తోచిన వాళ్ళు చెప్పినట్లన్నా చెయ్యవు గదా! ఇప్పటి దాకా, వాళ్ళంతా చూసీ చూసీ, విసుగెత్తి వెళ్ళి పోయారు. నువ్వు — తడిసిపోతావేమో నని, ఆఫీసుకు కారు కూడా పంపించారు. నువ్వక్కడా లేవటగా!" అన్నాడు గోపీ చిరచిర లాడుతూ!

దేవుని పట్ల నా కెలాంటి తృణీకార భావమూ లేదనీ, ఎంతో చిత్త శుద్ధితో, నాలుగ్గంటలకే, ఆఫీసునించి బయలు దేరాననీ చెప్పాను. ఆలస్యానికి కారణమూ చెప్పాను.

గోపీ కళ్ళు క్షణకాలం మెరిసి, ఆ మరుక్షణం లోనే నీటితో నిండి పోయాయి.

వరండాలో కొచ్చి మునెమ్మవ్వను చూశాడు. నన్ను చూశాడు. గుడ్ల నీరు గుడ్ల కుక్కు కుంటూ— "రా! అవ్వా"!! అన్నాడు గోపి.

మునెమ్మ పలక లేదు. గజగజ లాడి పోతూ లేచింది. చలికి కొంకర్లు పోతున్న రెండు చేతులతో నా తలను పట్టు కొని, చిన్న 'డీడిక్కి' ఇచ్చింది. ఇచ్చాక—

"నా ఆయువు పోసుకు బతుకు బిడ్డా!" అన్నది మునెమ్మవ్వ.

అలా అంటున్నప్పుడు మునెమ్మవ్వ కళ్ళల్లోంచి చెంపల మీదుగా నీటి ధారలు. అయితే — అవి కన్నీళ్ళో, వాన నీళ్ళో నాకు తెలియదు.

చెప్పొచ్చిన దేమిటంటే — దేవుణ్ని చూడాలన్న నా తొలి ప్రయత్నం అలా విఫలమయిందీ — అని!

* * *

"మీరేం చేస్తున్నారీ మూడు రోజులూ? కళాభవనం, రవీంద్ర భారతి అదిరిపోయేలాగా సాహిత్య సభలు జరుగుతుంటే — మీరు తుపాకీ గుండుకూ్కుడా దొరకలేదేం?" అన్నాడు పన్యాల రంగనాధరావు కాస్తంత గొంతు పెంచి.

"మీ సభల్లో ఏం జరిగిందీ — సమస్తాంధ్ర జనావళికీ వినిపించాలి గదా! ఆ పనితో మునగానాం, తేలానాం గా ఉన్నానయ్యా బాబూ!" అని సర్ది చెప్పుకో బోయాను.

"అదెప్పుడో 8 గంటలకో, ఎనిమిది దాటాకనో గదా! ఆ పనేదో భీమయ్య చేస్తున్నాడే! ఈ లోగా సరదా కోసమన్నా అటు రాగూడదా?" అన్నాడు పన్యాల విషయాన్నింకా సాగదీస్తూ!

ఇక — తుంచేయక పోతే లాభం లేదను కున్నాను. "నేను మిస్సయిన మంచి విషయాలు ఏమైనా ఉంటే — నువ్వెలాగూ చెబుతా వన్న ధైర్యం నాకుంది. చెప్పకురా'' అన్నాను.

రెండు మూడు సార్లు అటూ ఇటూ చూసి, గొంతు సవరించుకొని, చేతుల్ని ఒకదానితో మరొటి జోడించి, మధ్య మధ్య "దీనబ్బడోరి సిగడరగా!" అంటూ రంగనాధరావు చాలా గొప్ప విషయాలు చెప్ప కొచ్చాడు.

సాహిత్యం ఆకాశ వీధుల్లో విహరించ కూడదనీ, అయోమయ మైన భాషలో రాయ కూడదనీ, అనుకొన్నారుట. సర్వ సామాన్యుల కష్టాలను, నష్టాలను, వేదనల్ని, రోదనల్ని, సాహిత్యంలో చిత్రించాలనీ, సామాన్యుని జీవితంతో రచయితలు కూడా భాగం పంచు కోవాలనీ, చాలామంది ఉపన్యసించారుట.

ఈ విషయాలన్నీ విన్న తరవాత — చాలా మంచి అవకాశాన్ని చేజేతులా పోగొట్టుకొన్నానేమో ననిపించింది. ఆ సంగతే రంగనాధరావు గారితో అన్నాను.

''ఫరవాలేదు లెండి! ఇవ్వాళ సాయంత్రం బ్రహ్మాండమైన సభ - భారీ ఎత్తున జరుగు తుంది. ఇద్దరు ముగ్గురు మంత్రులు కూడా వస్తు న్నారు. చాలా మంది పెద్దవారికి — చిరకాలంగా సాహిత్య సేవ చేస్తున్న వారికి — సన్మానాలు కూడా జరుపుతున్నారు. మీరూ రద్దురూ ఈ పని ఎప్పుడూ ఉండేదే!" అంటూనే రంగనాధరావు వెళ్ళి పోయాడు.

ఐదింటి దాకా కుర్చీలోంచి కదలడానికి లేదు. మహా సభా ప్రారంభం కూడా ఐదు గంటలకనే అన్నా — మంత్రులు వచ్చిందాకా

సభను ప్రారంభించరు గనుకా, అమాత్యు లెప్పుడున్నూ, ఆలస్యంగానే వస్తారు గనకా, సభ కూడా ఆలస్యంగానే మొదలవుతుం దనుకొన్నాను. అయినా — ముందుగానే హాజరవుదామనీ అనుకొన్నాను.

హైదరాబాదులో రోడ్డు దాటడ మంటే ఎంత కష్టమో — ఆ పని చేసిన వాడిగ్గానీ తెలీదు ... కాస్తంతలో ఆటో రిషా ప్రమాదం తప్పు కొని, సరిగ్గా అసెంబ్లీ గేటు ముందు కొచ్చాను. నా ముందు ఓ పాత రిషా. ఆ రిషానిండా, నిలువెత్తున పచ్చ అరటి గెలలు. గెలల బరువుకు, రిషా చక్రాలు నేలకు తగులుతున్నాయి. పల్లంగనక, రిషా వెనక్కు జరక్కుండా, బండిని వారగా తిప్పి, గానును, ఫుట్‌పాత్ కానించాడు. రెండు చేతులతో హాండిల్‌ను అదిమి పెట్టా డతను.

"ఎందుకలా?" అన్నాను.

అతను మాట్లాడ లేదు. చేతులు తీస్తే ముందు చక్రం పైకిలేచి బండి బోల్తా పడుతుందని, చేతులతో అభినయించి చూపించాడు. హాండిల్ మీదినుంచి రెండుచేతులూ తీసినప్పుడు, చక్రంపైకి లేవకుండా కుడికాలితో దాన్ని అదిమిపెట్టాడు.

"ఎక్కడికి వెళ్ళాలి?" అన్నాను.

అతను చెప్పలేదు. చెప్పలేక పోతున్నాడు. జుత్తులోంచి, ముఖం మీదుగా, గుండెల మీదుగా చెమట. చెమటకు తడిసి, ఎండకు ఎండి, తెల్లగా ఉప్పురిసిన బన్నీను. మడిమలకు పైగానూ, మోకాళ్ళకు దిగువ గానూ — అది నిక్కరో, పాంటో కూడా తెలీని — ఓ మాసికల గుడ్డ ముక్క.

నేనూ అతన్ని చూస్తూ అక్కడే నిలబడ్డాను. ఐదు నిమిషాలు — పది నిమిషాలు—

ఒక్క మూలుగు మూలిగి — బండిని ముందుకు గుంజాడు. బరువైన బండిని, ఎత్తుకు గుంజవలసి రావడంతో - అతనూ నేలబారుగా సాగవలసి వచ్చింది. రిక్షా ముందుచక్రం పైకి లేవకుండా అదుముతూనే, రిక్షాను ముందుకు లాగుతున్నాడు. రిక్షా చక్రాలు కిర్రు మంటున్నాయి. అతని నరాలు కిరకిర మంటున్నాయి. అరికాలినుంచి బలాన్ని చేతుల్లోకి పుంజుకొని, బండిని ముందుకు గుంజు తున్నాడు. చేతిలోని సంచిని అరటి గెలలమీదికి వేశాను. పంచె ఎగదోపాను. ఓ అరటి గెలకు తల మోటిం చాను. చేతుల్ని వంగిపోయిన రిక్షా టాపుకు మోపుచేశాను.

"ఊ ...కాస్త ఉడాయించు" అన్నాను రిక్షాను ముందుకుతోస్తూ.

రవీంద్ర భారతి ముందునుంచి, ఐ.జి. ఆఫీసు ముందునుంచి, పెట్రోలు బంకు ముందునుంచి — ఆ మెరక గడితేరే సరికి అతనూ, నేనూ కూడా అలిసిపోయాం.

"ఇదేమిటి? ఇన్ని అరటి కాయలూ మీకే! కూతురు పెళ్ళా? కొడుకు పెళ్ళా? దగ్గరుండి తీసుకెడుతున్నారే! మంచిపని చేస్తున్నారు. ఈ కాలంలో — ఈ అలగా జనాన్ని నమ్మకూడదు." అని నాకు హితోపదేశం చేశారాయన గారు.

ఆయాసంవల్ల, నేనేం చెప్పలేదుగానీ, అదే అవమానంగా వారు భావించకుండా ఉండేందుకు, రెండు చేతులూ యెత్తి నమస్కరించాను.

ఇంకా స్నేపక్కడ ఆగాక, లకిడీకపూల్ వంతెన ఎక్కించి, ఆ తరువాత పిక్చర్‌హౌస్ దాకా, ఆ రిక్షాను అలా తోసుకుంటూనే వచ్చాను.

మహావీర్ హాస్పిటల్‌కు ఎదురుగ్గా ఆగాడు. నేనూ ఆగాను. రిక్షాను రోడ్డువారగా ఆపాడు. నేనూ అతనిపక్కకే వచ్చి నిలబడ్డాను.

ఓ పావుగంట అలానే ఉండి — సొక్కు తీర్చుకొన్నాక—

"పోదామా?" అన్నాను.

"మీరెళ్ళండి దొరా! ఇదంతా సాఫ్‌సీదా రోడ్డేగదా! నే గుంజుతా న్లెండి...ఇక మీరెళ్ళండి దొరా! పది కాలాలపాటు సల్లగా బతకండి దొరా!"

నా రెండు చేతులూ పట్టుకొని, నా కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అన్నా డతను.

అన్నట్టు చెప్పడం మరచిపోయాను.

ఆ రోజున నేను భగవంతుణ్ని చూడా లనుకో లేదు. సాహిత్య సభల్లో పాల్గొని, బుద్ధిని వికసింప చేసుకొందామనీ, జన్మను చరితార్థం చేసుకొందామనీ, అనుకొన్నాను. కానీ — కర్మం! ఏమీ చేసుకోలేక పోయాను!!

* * *

1980 అక్టోబరు 26 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయం ఆరు నలభయ్యే యిదుకు విశాఖ నుండి అరకులోయకు ప్రయాణం. అందుక్కావలసిన ఏర్పాట్లన్నీ హిందీమేష్టారు చేశారు. అసలు మా కారుకు గురువులు, డ్రైవరుగా రావలసింది...హైదరాబాదు నుంచి చైర్మెన్ గారొస్తున్నారట

గురువులేమో చైర్మన్‌గారి డ్రైవరట; అందుకని, నాకు వేరే కారునూ, వేరే డ్రైవర్ను అప్పారావుగారు ఏర్పాటు చేశారు.

విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలు నాకు మరీ కొత్తవేమీ కాదు. 1952 నుండి 1955 దాకా, ఈ జిల్లాల్లోని మారుమూల ప్రాంతాలు కూడా తిరిగాను. అయితే ఆ తిరగడం వేరు; ఈ తిరగడం వేరు. ఆ తిరగడంలోని విశేషాలను గుర్తుకు తెచ్చుకొంటూ చెబుతున్నాను...కారు కీచుమంటూ ఆగిపోయింది.

"ఏమిటయ్యా?"

"పంక్చరయిందండీ! అదృష్టం; ఊరిముందు జరిగింది గనక బతికిపోయాం—" అని గొణుక్కున్నాడు డ్రైవరు.

బండిని ఓ పదిగజాలు తోసి, అక్కడున్న ఓ సైకిల్ షాపు ముందు ఆపి, కొత్త చక్రం బిగించమనీ, పాతదాన్ని బాగు చేయమనీ చెప్పాడు డ్రైవరు, తను ఊళ్ళోకి వెడుతూ.

మా ఆవిడా, పిల్లలూ కూడా శృంగవరపు కోట ఊరు చూడడం కోసం వెళ్ళారు.

"ఇక్కడ టీ దొరుకుతుందా బాబూ!" అన్నాను షాపతనితో.

"శనం" అన్నాడు షాపతను, షెడ్డులోంచి రోడ్డు మీదికొచ్చి. "అరేయ్ నా సిన్న కొడకా! బాబుగా రొచ్చీసినుర్ను, పట్నం బాబుగారు. యేడేడి టీలు పట్రారోయ్ కొడకా! మంచి పొడేసి, మీగడ పాలేసి సెయ్యరోయ్ బామ్మరిదీ" అని కేకేశాడు బిగ్గరగా.

ఈ పిలుపులూ అపహాస్యాలూ నాకేం కొత్తగావు గనక ఆశ్చర్య పోలేదు. కాస్సేపటికి ఓ చేత్తో రెండు టీలు, ఇంకో చేత్తో రెండు (గ్లాసుల) మంచినీళ్ళు తీసుకొని పదేళ్ళ కుర్రాడొచ్చి నిలబడ్డాడు.

"సెప్తే సెవుఁడేరా సిన్న నా కొడకా! ఇంతాలీస మయిందేరా నా కొడకా" అన్నాడు షాపతను, రెంటినీ రెట్ట కొద్దీ పై కెత్తి కళ్ళ ల్లోంచి నిప్పులు రాలుస్తూ.

ఆ కుర్రాడు వొణికి పోయాడు. అతనివేపూ నావేపూ బిక్కు బిక్కుగా చూశాడు.

"మరి టీ సన్నారిపోద్ది. పుచ్చుకోండయ్యా! ఈ కాలపు సన్నాసి నా కొడుకులికి, పౌరుసం పెద్దదండయా! ఈ నా కొడుక్కు — రోజూ — ఏం బాబూ వింటున్నారా?'' అన్నాడు షాపతను, ట్యూబుకు పంక్చరు వేయడానికి దూరంగా ఉన్న చెట్టుదగ్గరకు పోతూ.

ఈ వ్యవధిలో ఆ కుర్రాణ్ని; వాడి కంటే చిన్న వాణ్ని కబుర్ల లోకి దించాను.

ఈ పదేళ్ళ కుర్రాడి పేరు బ్రహ్మజీ. ఒంటి మీద చొక్కా లేదు. జుత్తుకు నూనె లేదు. నిక్కరు కూడా గజ్జల్లోకి పీక్కు పోయి ఉంది. చేతుల నిండా, నూనెమసి...ఆ రెండో కుర్రాడి పేరు అప్పారావు. వాడికి చిరిగిన బన్నీను ఉంది. చేతుల నిండా, ముఖం నిండా, వొంటి నిండా మసి. ఇద్దరికీ అమ్మనాన్న లున్నారు. ఇద్దరికీ అన్నలు, అక్కలు తమ్ముళ్ళు ఉన్నారు. ఇద్దరూ, ఉదయం 7 గంటలలకల్లా షాపుకొస్తారు. రాత్రి 9 గంటల దాకా ఉంటారు. పని నేర్పింది కాక, రోజుకు అర్ధ

రూపాయిదాకా షాపతను ఇస్తాడట. ఇంటికెళ్ళి తినొస్తారుట! ఎప్పుడన్నా — పని మరీ ఎక్కువగా ఉంటే — ఇంకో పావలా ఇస్తారట.

"చొక్కా వేసుకోలేదేం? మసి అంటుతుందనా?" అన్నాను జాగ్రత్తగా.

అయిష్టంగా అవు నన్నట్లు తలూపారు. అది అబద్ధమని తక్షణమే తెలిసి పోయింది నాకు.

షాపతను చూడకుండా చెరో యాభయ్ రూపాయలూ ఇచ్చాను. వారు ఆ నోట్లకేసి బెదురుతూ చూశారు.

"నేను అరకు వెళుతున్నాను. సాయంకాలం వస్తాను... అప్పటికి మీరు చిన్న లాగు, చొక్కా కొనుక్కుని ఇక్కడే ఉండండి. సరేనా?"

ఓ అరగంట తరువాత కాలు బయలు దేరింది. శృంగవరపు కోట దాటాకనే ఘాట్ రోడ్ ప్రారంభం... నున్నని రోడ్డు. అడవి పచ్చదనాన్ని, చిక్క దనాన్ని కలుపుకొన్న పరిమళాలు, పసుపు పచ్చని అడవి పూల మొక్కలు, కొండ వాగులు, అక్కడక్కడా చెల్లా చెదురుగా, నాలుగో అయిదో గిరిజనుల గుడిసెలు...ఇవన్నీ నన్నంతగా ఆకట్టుకో లేక పోయాయి.

చామన చాయగా, బక్కగా, బీదగా, జీబురుగా, భయం భయంగా పదేళ్ళ బ్రహ్మాజీ; వణికి పోతూన్న అప్పారావూ; వారి పేదతనం... ఇవే నన్నూ నా మనస్సునూ ఆక్రమించేశాయి. తిరిగి మేము శృంగవరపు కోట వచ్చేసరికి, దాదాపుగా ఏడు కావస్తున్నది. ఐనా ఆ షాపు దగ్గర చాలా మంది గుంపు కూడి ఉన్నారు.

కారు ఆగగానే బిల బిల్లాడుతూ, వారంతా దగ్గర కొచ్చారు. బ్రహ్మజీ, అప్పారావు శుభ్రంగా స్నానం చేశారు. నూనె పూసుకొని తలదువ్వు కొన్నారు. కొత్త నిక్కర్లు, కొత్త చొక్కాలు వేసుకొన్నారు.

"తం వం రొస్తారని ఐదింటి నించీ ఇక్కడే..."

ఆ పిల్లలిద్దర్నీ ఆ గుడ్డల్లో చూస్తూంటే ఎంత ముద్దొచ్చారని !

కాస్సేపు అవీ ఇవీ మాట్లాడి, బయలు దేరబోతున్నప్పుడు బ్రహ్మజీ, అప్పారావూ, భయం భయంగా నా చొక్కా కొసను తాకి, నమస్కారం చేస్తున్నప్పుడు, ఇద్దర్నీ దగ్గరకు తీసుకొని, కౌగలించు కోకుండా, ముద్దెట్టుకోకుండా ఉండలేక పోయాను. అలా ముద్దెట్టు కొంటున్నప్పుడు వాళ్ళ కళ్ళు ఎలా మెరిశాయంటే—

ఈ సారి నేను దేవుణ్ని చూడాలనుకో లేదు; సాహిత్య సభలోనూ పాల్గొనాలనుకో లేదు.

* * *

కనే అమ్మకు కనే రందీ, తినే అమ్మకు తినే రందీ తప్పదంటారు. నా కైతే కందామనీ, తిందామనీ, లేదుగానీ, రాద్దామనే రంది ఉంది. ఈ రందికి ఆరంభమైతే ఉన్నదిగానీ, అంతం కనిపించడం లేదు. గడచిన 40 సంవత్సరాలుగా, చెత్తా చెదారం చాలా పోగు చేసి పడేశాను. ఇహ— చేతులు ముడుచుకు కూచోవచ్చు. కానీ పాడు ప్రాణం - అలా కూచో నివ్వదు. ఇంకేదో చేయాలనీ, చేయమనీ, ఒకటే రొద. ఈ దిక్కు మాలిన రొద నుండి బయట పడటం కోసమని, ఒక పెద్ద నవలా రచనకు ప్రణాళికను తయారు చేశాను. ఈ నవల మూడు భాగాలుగా

ఉంటుంది. మొదటి భాగం పేరు "మురికి వాడ." రెండవ భాగం పేరు "సంత." మూడవ భాగం పేరు "కనకపు సింహాసనం". ఈ నవల 1942 వ సంవత్సరంలో ప్రారంభమయి 1982 వ సంవత్సరం నాటికి ముగుస్తుంది.

ఒక నలభై సంవత్సరాల సామాజిక జీవితాన్ని - ఆంధ్ర దేశపు జీవితాన్ని - ఇందులో చిత్రించాలన్నది నా ప్రయత్నం. ఈ ప్రయత్నం సఫలం కావడానికి, గ్రంథ గత జ్ఞానం మాత్రమే సరిపోదు. అనుభవం కావాలి. రకరకాల ప్రాంతాల ఆనుపానులు తెలిసి ఉండాలి. మనుషులు వారి ఆర్థిక స్థితి గతులు తెలిసి ఉండాలి. ఇవి తెలుసుకోవడం కోసం నేను, రాష్ట్రంలోని మారుమూల ప్రాంతాలలో తిరగవలసి వచ్చింది.

ఈ నవలలో ఒకచోట బాగా వెనుకబడిన ప్రాంత ప్రజలూ వారిని దోచుకు తినే మైదాన ప్రాంతపు వ్యాపారస్థులూ వస్తారు. ఈ వివరాల సేకరణ కోసం శ్రీరాం సాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని ఎన్నుకొన్నాను.

1982 ఏప్రిల్ 10వ తేదీ శనివారం......

శ్రీరాం సాగర్ ప్రాజెక్టును చూసి ఆశ్చర్య పోయాను. ప్రకృతిని మచ్చిక చేసుకోవడం కోసం, మానవుడు చేస్తున్న ప్రయత్నాలు - ఈ రూపంలో ఇక్కడ కనబడుతున్నాయి...... ఎత్తుగా కట్ట, దాని వెనక గోదావరి జలాలు— అవి కాలవలోకి దూకుతూ, పరుగెడుతూ, పొలాల్లోకి చొచ్చుకు రావడం... కొత్త కాలవ కట్ట మీదుగా సుమారు 25 కిలోమీటర్ల ప్రయాణం...చివరకు స్వర్ణ నది దాకా వచ్చాం. అక్కడో "అక్కిలేరు", నిర్మిస్తున్నారు. అక్కడున్న కూలీలను కలుసుకొన్నాను. కలుసు కొని కబుర్లలోకి దింపాను. అలా దింపినందుకు గుత్తేదారు, అతని మేస్త్రి నా వేపు గుర్రుగా చూస్తున్నాడు.

వాళ్ళు చెప్పినదాని సారాంశం ఇది—

వారిది పాలమూరు. తర తరాలుగా రెక్కల మీదనే ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. పొలాలు లేవు. ఉన్నా పండవు. పండినా 'దొరలు' దక్క నీరు. పంట ప్రజకు దక్కితే మాట వినరని, దొరల భయం. ఏడాది కొకసారి గుత్తేదార్లో వారి మేస్త్రీలో వస్తారు. వచ్చి మనిషికి వేయి రూపాయల చొప్పున అప్పులిస్తారు. ఈ అప్పును, నెలకు వంద పాతిక రూపాయల చొప్పున ఎనిమిది మాసాల్లో తీర్చుకోవాలి. ఇలా తీర్చు కోవడానికి, ఆ గుత్తేదారు పని చూపెడతాడు. ఈ పని ఉదయం 6 గంటలకు ప్రారంభమయి, సాయంకాలం ఆరు గంటల దాకా ఉంటుంది. ఈ పని చేసినందుకు కూలి డబ్బులంటూ గుత్తేదారివ్వడు. ఉదయం పదిగంటల కొకసారి, సాయంకాలం నాలుగ్గంటల కొకసారి పశువుల కిచ్చే మడ్డి కూడు లాంటిది పెడతాడు. ఇంకే సదుపాయాలూ ఉండవు. ఈ లోగా ఏదన్నా అవసరంపడి, ఐదో పదో తీసుకొంటే, ఆ వార అదనంగా పని చేయవలసి ఉంటుంది. పిల్లలు పని చేయడానికి అభ్యంతరం లేదుగానీ, గుత్తేదారు వారికి డబ్బులివ్వడు. బిస్కట్లిస్తాడు. ఒక కుటుంబంలోని నలుగురు పెద్దవాళ్ళు నాలుగు వేలు తీసుకొంటే, ఆ నలుగురూ ఒకే చోట పని చేస్తారన్న గ్యారంటీ లేదు.

లచ్చమ్మ సంగతి సరిగ్గా అలానే జరిగింది. నర్సింలు హైదరా బాద్‌లో రోడ్డుపని చేస్తున్నాడు. లచ్చమ్మ అక్కిలేరు పనిలో ఉంది. ఇక్కడి కొచ్చేనాటికే లచ్చమ్మకు నాలుగో నెల. వచ్చి నాలుగు మాసాలయింది. ఈ నాలుగు నెలల్లోనూ, లచ్చమ్మకు మొగుడి సంగతి ఏమీ తెలియదు. ఒక వేళ ఉత్తరం రాద్దామన్నా, నర్సింలు అడ్రసు లచ్చమ్మకు తెలియదు. తెలిసిన గుత్తేదారు గానీ, మేస్త్రీగానీ లచ్చమ్మకీ సంగతి చెప్పరు.

ఎనిమిది నెలల గర్భవతి, చిటచిట లాడే ఎండలో, రాళ్ళు పగల గొట్టడమూ, కొట్టిన రాళ్ళను ఏరి తట్టల్లోకి సర్దడమూ చేయవలసిన పనేనా ? క్షణం పాలుమాలితే బండ బూతులు తిట్టే గుత్తేదారు వాడి కనుసన్నల్లో మెలుగుతూ, వాడి కనుకూలంగా, పనులు నడిపించే మేస్త్రి గారు— లచ్చమ్మ లాంటి వారి మీద ఒక కన్ను కాదు— రెండు కళ్ళూ వేసి ఉంచుతారు. ఎందుకనా ? లచ్చమ్మ కనుముక్కు తీరు తిన్నగా ఉంటుంది గనక !

''ఎయ్యి తీసినా. నాలుగు నెల్లాయె...ఇంక నాల్గు నెల్లు దొరకాడ ఉండాలె. దొర సెప్పింది సెయ్యాలె... ఈ పాడు పొట్ట— నన్ను నిలబడనీయక పాయె, కూకోనీయక పాయె బిడ్డా! వంగోని ఎట్టా పని సేతు బిడ్డా ?" అని లబ్బుమన్నది లచ్చమ్మ.

"నానీ! మన దగ్గర డబ్బెంత ఉంది ?''

మా చిన్నవాడు సాభిప్రాయంగా నా వేపు చూశాడు. చూసి—

"సుమారుగా 7-8 వందల దాకా—"

గుత్తేదారుని కలుసుకొని అడిగాను—

"లచ్చమ్మకు వెయ్యిచ్చారు. నాలుగు మాసాలు పని చేసింది. ఇంకో నాలుగు మాసాలు మీ దగ్గర పని చేయాలి. కానీ... చూస్తున్నారు గదా! ఆ మిగిలిన అయిదు వందలు నే నిస్తాను. లచ్చమ్మను విడిచి పెడతారా ?"

సాధారణంగా ఇలాంటి బేరసారాలకు గుత్తేదారు లొప్పుకోరుట. కానీ ఇతగాడు వొప్పుకొన్నాడు. అతనికి అయిదు వందలూ చెల్లించాను.

నేనెందుకు లచ్చమ్మను విడిచిపెట్టిందీ తెలీక- నలుగురూ నాలుగు రకాల గుస గుస లాడుకున్నారని, ఆ తరవాత తెలిసింది! అందరి దగ్గరా సెలవు తీసుకొని లచ్చమ్మ మాతో వచ్చింది.

ఆ రోజూ, ఆ మర్నాడు కూడా లచ్చమ్మ మాతోనే ఉంది. మొన్నాటి మధ్యాహ్నం నిజాంబాదు పోతానన్నది. అక్కడున్న రెండో తమ్ముడి దగ్గర రెండు రోజులుండి, 'అయిద్రాబాద్' వెడతానన్నది.

బస్సుదాకా వచ్చి ఆమె నెక్కించాను. ఇంకో పాతిక రూపాయలు లచ్చమ్మ చేతి కిచ్చాను.

"సచ్చి—నీ బిడ్డనై పుడతా సల్లని దొరా" అన్నది లచ్చమ్మ నా చేతుల్ని కళ్ళకు అద్దుకొంటూ.

* * *

నేను మళ్ళీ మొదటి కొస్తున్నాను నాలుగైదేళ్ళుగా— మరీ ఖచ్చితంగా చెప్పాలంటే ఐదేళ్ళుగా— నాకు దేవుని చూడాలని ఉంది గానీ, ఇంతవరకూ చూడలేక పోయాను. ఇందులో అచ్చంగా దేవుని తప్పే ఉన్నదని నే ననడం లేదు. నేనూ అంత సీరియస్‌గా ప్రయత్నం చేయలే దనుకోండి! చేసినట్లయితే- కనిపించే వాడేనేమో మరి!

ఒక రోజు రాత్రి — బాగా పొద్దు పోయాక, ఏదో చప్పు డయితే లేచి కూచున్నాను. తలుపు దగ్గిర ఎవరో తారట్లాడుతూ కనిపించారు.

"ఎవరది?" అన్నాను.

"నీ పేరు, ఫలానా, అవునా? నీ కోసమే వెదుక్కుంటూ వస్తున్నాం. నువ్వేనా దేవుణ్ని చూడా లనుకొంటున్నది?"

"అవునండీ !" అన్నాను.

"నీకు పిచ్చా ? లేక చాదస్తమా ? దేవుణ్ని సరాసరిగా ఎవ్వరూ చూడలేరయ్యా నాయనా ! మా మాట విను. అసలు అలాంటి కోరిక కోరడమే పొరబాటు."

"ఇన్నిటికీ తమరెవరు ?" అన్నాను కాస్త అనుమానం వేసి.

"మేం దేవదూతలం" అన్నారు వారిద్దరూ.

"ఎందుకొచ్చారు ?" అన్నాను.

"తమకీ సంగతి చెబుదామనీ-" అన్నాడు రెండో దేవదూత.

"దేవుడు కనిపించక పోతే మానె— ఆయన ఛాయలన్నా — అంశాలన్నా కనపడ వద్దా ? 'ఉదకం నారాయణ స్వరూపం' అన్నారు. ఎండాకాలంలో ఈ నారాయణ స్వరూపం చాలా మందికి కనిపించడం లేదు. 'అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం' అన్నారు. అన్ని కాలాల్లోనూ ఎక్కువ మందికి, ఈ పరబ్రహ్మ స్వరూపం కూడా కనిపించడం లేదు. నేను కోరుకొనేదేమిటంటే - అన్ని కాలాల్లోనూ సమస్త జనానికీ ఈ నారాయణ పరబ్రహ్మ స్వరూపాల దర్శన భాగ్యం, కొరత లేకుండా లభించాలీ - అని ! నేను దేవుణ్ని చూడాలనుకోవడం కూడా ఇందుకే ! ఇదేదో కూడని పని — అనిగానీ, అనుచితమైన కోరికని గానీ — నే ననుకోవడం లేదు" అన్నాను దేవదూతలతో.

"వాళ్ళ సంగతీ, వీళ్ళ సంగతీ నీ కెందుకయ్యా బాబూ! నీ క్కావలసిందేమిటో నువ్వడగ రాదా? నీ ఏడుపేదో నువ్వేడుచుకో రాదా? నేను కడుపు నిండా తింటే నీ ఆకలి తీరుతుందా? నేను మందు తాగితే నీకు రోగం తగ్గుతుందా?" అని మొదటి దేవదూత నన్ను నిగ్గ దీశాడు.

ఆ తర్కానికి నా తలకాయ చిట చిట లాడిపోయింది. వాడిధోరణి చూశాక నా కింకో అనుమానం కూడా కలిగింది—

"వీడు సిసలైన దేవదూతగాడేనా లేక నకిలీ సరుకా?' అని. మరో టేమిటంటే — ఈ భూలోకపు రాజకీయ కశ్మలమంతా, దేవదూతల దాకా ఎప్పుడు పాకిందా — అని. ఇన్ని అనుమానాలు కడుపులో ఉంచు కొని వీళ్ళతో మాట్లాడక పోవడమే మంచిదనిపించింది చెప్పొద్దూ!

"ఏ వట్ర్రా! నా క్కావలసింది దేవుడు గానీ, దేవ దూతలు కాదు....ఇప్పటికే అనవసరంగా మీతో చాలా వాగాను. ఇక నన్ను విసి గించొద్దు. నా నిద్ర పాడుచేయనూ వద్దు. వెళ్ళిరండి" అన్నాను.

నాకు హితోపదేశం చేసిన దేవదూతగారు, తనమాట విన నందుకు రుసరుస లాడుతున్నారని నేను అనుమానించాను.

దేవదూతలు వెళ్ళిపోయిన రెండో రోజునో — లేకపోతే — మూడో రోజునో మరి—

ఒక తీయని వాసన అంతటా అలము కొన్నట్లు; రుచులూరే కాంతి పుంజాలు నిలువునా ముంచెత్తినట్లు; రంగు రంగుల నిశ్శబ్దాలు అందంగా వికసించినట్లు; ప్రశాంత, నిశాంత, సుఖాంత స్వప్నశకలం

నక్షత్ర మండలాల నుంచి దిగివచ్చి, సుతారంగా కను రెప్పలను చుంబించినట్లుగా అనుభూతి — కి, లోనయి —

"ఎవరది?" అన్నాను.

"నేనే!''

''అంటే?'' అన్నాను.

''నన్నెప్పుడూ నీవు చూడనే లేదా? నే నసలు - నీకు తెలియనే తెలియదా? ...ఈ అనుభూతులు — ఎప్పుడూ నీ అనుభవంలోకి రానే లేదా!"

''వచ్చాయి. ఈ తీయని వాసనను — ఆనాడు — ఆ వానలో తడిసిన అవ్వ, ఆప్యాయతతో నా తలను, చేతుల్లోకి తీసుకొని, కన్న బిడ్డ కిచ్చి నట్లుగా, డీడిక్కి ఇచ్చినప్పుడు అనుభవించాను...ఆ రిక్షా డ్రైవరు అనురాగంతో నా చేతుల్ని స్పృశించి, నా వేపు చూసినప్పుడు, రుచులూరే ఈ కాంతి పుంజాలను, అతని కన్నుల్లో చూశాను...నన్ను తాకాలన్న కోరికను అణచుకోలేక, తాకడానికి సాహసించలేక, నా చొక్కా కొసను ముట్టుకొన్న బ్రహ్మజీని అప్పారావును, ఆలింగనం చేసుకొని ముద్దు పెట్టుకొన్నప్పుడు, రంగు రంగుల నిశ్శబ్దాలు అందంగా వికసించట మంటే ఏమిటో అనుభవించాను.... ప్రశాంత, నిశాంత సుఖాంత స్వప్న శకలం, నక్షత్ర మండలాల నుంచి దిగివచ్చి సుతారంగా కను రెప్పల్ని చుంబించి నప్పటి అనుభూతిని, లచ్చమ్మ నా చేతుల్ని తన కనులకు అద్దు కొన్నప్పుడు అనుభవించాను. ఇంతేకాదు —అనురాగం, కారుణ్యం, నిర్మలత్వం, లాలిత్యం, సూనృతం, ఉన్న అన్ని చోట్లా, అన్ని వేళలా, ఇలాంటి సంవేదనలను, అనుభవిస్తూనే ఉన్నాను'' అన్నాను.

"ఇప్పుడు సరైన దోవలో కొచ్చావు. నన్ను అన్నిచోట్లా, అన్ని వేళలా చూస్తూనే, నా కోసం అన్వేషిస్తున్నా నంటావేం? సరే - ఇన్నిటికీ నన్నెందుకు చూడా లనుకొంటున్నావ్? నానించి నీకేం కావాలి?"

"నీవు దేవుడివో కాదో నాకు తెలీదు" అని ఆగి, పరకాయించి చూశాను. "ఇది వరకు నిన్నెప్పుడూ చూడలేదు కూడా. కానీ అన్ని చోట్లా నిన్ను నేను చూస్తూనే ఉన్నట్లుగా నువ్వు నొక్కి చెబుతున్నావ్! ఒక వేళ చూస్తున్నానేమో మరి. అదలా ఉండనీ. నీవు నిజంగా దేవుడివే అయితే, నాకేం కావాలో, నీకీ పాటికే గ్రహింపయి ఉండాలి. ఒకవేళ నీవు దేవుడివి కాకపోయినా, నాక్కావలసిందేమిటో చెప్పడంవల్ల నష్ట మేమీ లేదు. నాక్కావలసిం దిదీ—

"నకామ యే హం గతి మీశ్వరాణాం
అష్టర్ధియుక్తా మపునర్భవం వా
ఆర్తిం ప్రపద్యే ఖిల దుఃఖ భాజా
మంతః స్థితోయే న భవంత్య దుఃఖాః"

[పుణ్య పురుషులు చక్రవర్తులై అనుభవించే అష్ట ఐశ్వర్యాలను కోరను. మోక్షం నా కక్కరలేదు. నా కోరిక ఇంత మాత్రమే! లోకం లోని దుఃఖ పీడితులందరి హృదయాల్లో నేను ఉండాలి. వారి బాధలన్నీ నేను అనుభవించి అయినా సరే — వారి దుఃఖాన్ని నేను పోగొట్టాలి.]

అందుకే — ఇలా చేసేందుకే — చేసే శక్తిని పొందేందుకే— నేను దేవుణ్ని చూడా లనుకొంటున్నాను.

సమాప్తం